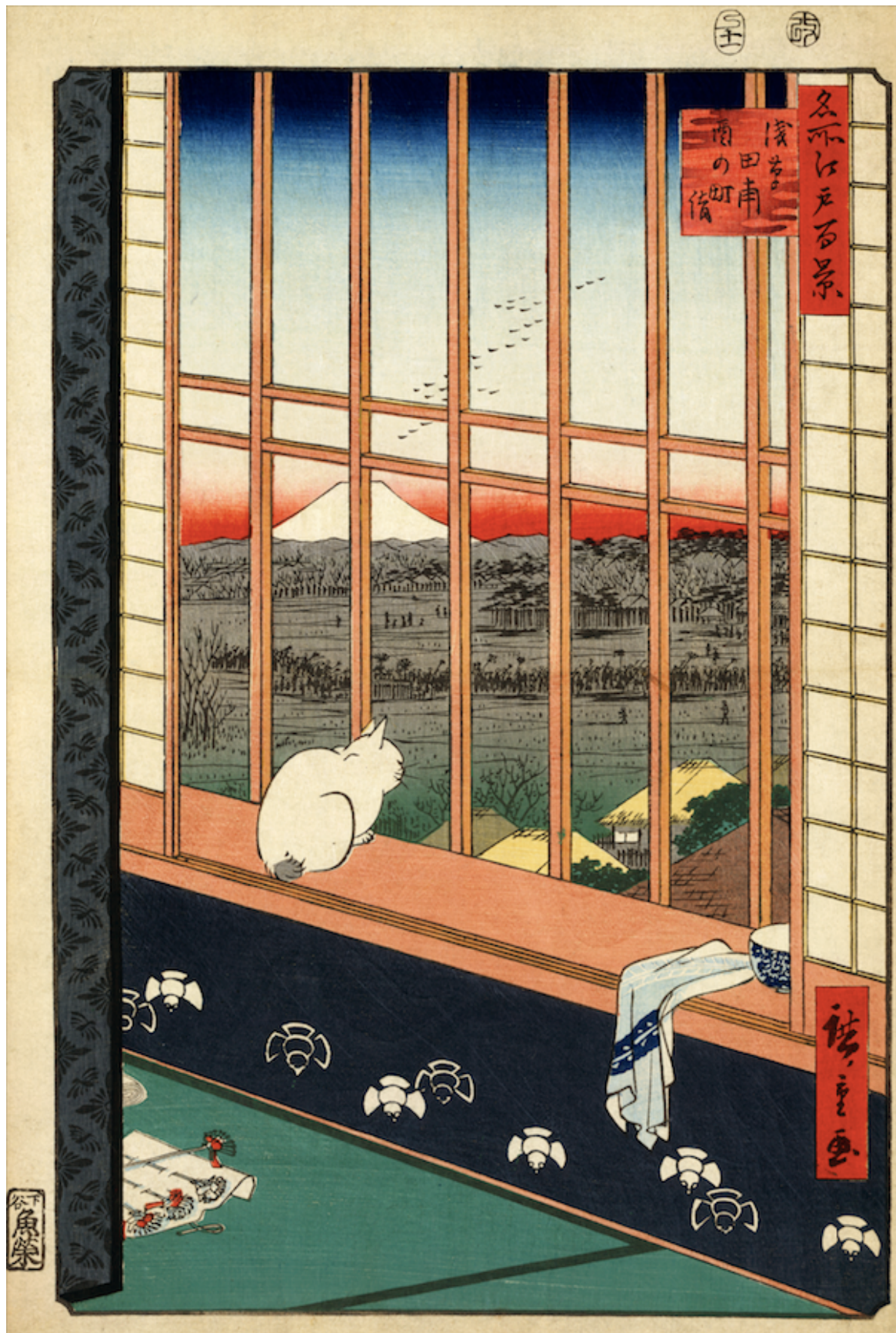

Kultur / Bøger

En kat kom forbi

Hiroshige. Rismarker i Asakusa og Torinomachi Festival, 1857 / Wikimedia Commons

ANMELDELSE / 19.07.18

Hiraide Takashis fortælling *Kattegæsten* er en skøn skæbneanekdote om tab, forandring og den generelle misforståelse at katte tilhører andre end sig selv.

Louise Faldorf

Kattegæsten er en kort og enkel fortælling om et yngre ægtepar og en lille hvid kat. Parret, der begge er skribenter, lever en stille tilværelse i udkanten af Tokyo. I slutningen af 1980'erne flytter de til et lille anneks der tilhører en stor villa. I villaen bor et gammelt ægtepar, som desværre må flytte, og det unge par får den store have for sig selv.

En dag anskaffer nabofamilien en kat som døbes Chibi. Katten begynder at komme dagligt i annekset og bliver langsomt en del af hovedpersonernes hverdag. Manden, som forbliver navnløs, skriver jævnligt om kattens færden, og *Kattegæsten* bliver således en form for Chibi-memoirs.

Med de hyggelige illustrationer af kattepoter, der vandrer rundt på bogens sider, får man fornemmelsen af fortællerens nære relation til katten. Desværre er selve læsningen af *Kattegæsten* hurtigt forbi, og værket giver nok indtryk af at være dramaforladt, men der er masser af stof til eftertanke. Det fine ved den lille roman er måden, hvorpå komplicerede, filosofiske tanker udtrykkes på en simpel og let måde.

Eksempelvis vender fortælleren vender flere gange tilbage til Machiavelli, der i *Fyrsten* beskriver skæbnen som en flod, der indimellem går over sine bredder og oversvømmer livet.

Kattegæsten er netop en slags skæbnefortælling, der handler om ukontrollerbare forandringer. I dette værk er skæbnen dog ikke en brusende flod, men en stille kilde, hvor selv småbitte krusninger i vandoverfladen skaber røre dybt nede: »Ganske langsomt trængte Chibi ind i vores liv gennem vinduet, der stod lidt på klem, som en lille vandstrøm, der næsten umærkeligt breder sig ned over en svagt skrånende bakke. Som en lille vandstrøm der bliver større og får indflydelse på skæbnen«.

Tematisk lægger Takashi sig tæt op ad den jævnaldrende Murakami, som også beskæftiger sig med katte, byrummet og den aktuelle samfundstilstand i et typisk japansk urbanmiljø. Takashi lever i udkanten af Tokyo med sin kone og kat og bevæger sig ligesom Murakami i spændingsfeltet mellem fiktion og biografi. Historien iscenesættes med stor respekt for virkeligheden, men det føles altid, som om værket har potentiale for at bevæge sig ud af realismen og ind i det magiske. Til slut i Takashis roman er der ligefrem antydningen af et Murakami-øjeblik, hvor en diskret magisk hændelse bryder virkeligheden. Hos Murakami søger karaktererne noget eller nogen; kærester, får, katte eller sandheden. Det sender ofte hovedpersonerne ud på en lang rejse, men i *Kattegæsten* kommer skæbnen og banker på i form af en lille kat.

Katte har altid spillet en rolle i japansk kultur og tradition. De betragtes som symboltungt, lykkebringende dyr, og har haft en prominent plads i kunst, litteratur og folketro. Men japanernes fokus på katte behøver måske ikke at være så kompliceret at forstå: »If I'm taking a walk and I see a cat, I'm happy«, siger Murakami som simpel forklaring på hvorfor katte næsten altid har en plads i hans værker.

Dén ukomplicerede glæde er præcis hvad konen, og sidenhen fortælleren selv, oplever, da Chibi bliver en del af livet i annekset. Katten her er ikke bare et kæledyr. Tværtimod lever hun sit eget selvstændige liv parallelt menneskenes. Hun bliver en del af den lille familie, og skaber sammenhæng i en ellers rutineløs hverdag.

Der er tilsyneladende en forbindelse mellem katten og det lille hus hvor ægteparret bor. Man får fornemmelsen af at karaktererne bevæger sig i en kulisse eller et metaforisk rum, der vil illustrere en tilstand eller følelse. Et gennemgående fokus på topografien beskriver havens udformning, nabolagets gyder, mure og områdets højdedrag, der kommer til at betyde noget for ægteparrets valg for fremtiden. Det tydeliggøres med den forunderlige optiske illusion ægteparret finder i anneksets komplicerede arkitektur; et lille kighul hvorigennem verden fremstår omvendt. For hovedpersonerne bliver det i alle tilfælde et spørgsmål om hvad de kan – og ikke kan se.

Selve bygningen får sin egen plads i fortællingen, og det er som om kat og hus er i konstant dialog med hinanden: »Jeg havde hørt, at katte altid kommer og viser, hvad de har fanget, til deres ejere, men her var det, som om hun viste byttet frem til huset«. Det lille annekts har evnen til ”at sidde på nåle” og ”nyde godt af skyggen”. Kat og miljø hænger uløseligt sammen, og da fortællingen om Chibi er forbi, har både hovedpersoner, hus og samfund gennemgået store forandringer.

Kattegæsten handler om tab og forandring; venner, naboer, hjem og selv dele af det japanske samfund dør eller ændrer sig markant. Små mysterier breder sig som ringe i vandet, og tilsammen skaber de mening for fortælleren og hans kone. Mødet med en fremmed kat i haven er måske ikke det mest dramatiske, der kan ske for et menneske, men for disse karakterer bliver det dén krusning på vandspejlet som skaber hvirvelstrømme under overfladen.

FAKTA

Hiraide Takashi

Kattegæsten

Oversat af Mette Holm

People's Press

160 sider, 199,95 kr.